Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 9 THURSDAY, JANUARY 15 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 15-го СІЧНЯ 1998 р. Ч. 9 РІК CV

Л. Кучма поїде до Москви з офіційною візитою

Київ (УНІАР). — Наступного місяця Президент Леонід Кучма здійснить офіційну візиту до Москви, де зустрінеться зі своїм російським колеґою Борісом Єльцином, сказав 12-го січня на пресконференції в Москві прессекретар російського президента Сєрґєй Ястржемський.

Він зазначив, що завдяки домовленням, досягнутим під час неофіційної зустрічі Л. Кучми й Б. Єльцина у Москві у листопаді минулого року, українсько-російські стосунки набувають позитивної динаміки.

С. Ястржембський сказав також, що президент Росії підписав нещодавно ряд документів, спрямованих на розвиток досягнутих під час цієї зустрічі домовлень, зокрема, указ про скасування від 1-го лютого цього року податку на додану вартість на українські товари, які ввозяться до Російської Федерації.

Р. Шпек сподівається пожвавлення інвестицій

Київ. — 7-го січня голова Національної аґенції України з реконструкції та розвитку Роман Шпек передбачив, що цього року в Україні збільшаться інвестиції, повідомила УНІАР.

За його словами, торік прямі чужоземні інвестиції в економіку України становили за попередніми данними біля 500 млн. дол. А дії Уряду наприкінці 1997 року і на початку 1998 вселяють надію, що інвестиційні процеси будуть ще активнішими.

Р. Шпек зазначив, що останні рішення Уряду щодо приватизації елеваторів, енерґорозподільних та енерґореґулювальних компаній сприятимуть приватизації та інвестиційній діяльності в 1998 році. На його думку, необхідно утримувати політику фінансової стабілізації, а також прискорити структурне реформування підприємств і розвивати ринок цінних паперів.

Продовжується ротація дипломатичного корпусу

Київ(Р.Р.). — Пресова служба Міністерства Закордонних Справ України повідомила, що невдовзі нові люди очолять українські амбасади в Лондоні, Римі і Мінську.

До Великобританії в лютому поїде доктор юридичних наук, посланець з особливих доручень Володимир Василенко, який стане амбасадором України у королівстві Великобританія та Північній Ірляндії. У 1992–95 роках він був амбасадором України в країнах Бенелюксу.

До Італії поїде нинішній депутат Верховної Ради, голова Комітету в справах національностей і міґрації та керівник підкомітету з питань житлової політики, історик Володимир Євтух, який стане амбасадором України в Італії та в Мальті.

Депутат Верховної Ради України Анатолій Дронь очолить амбасаду України в Білорусі.

Із Вашінґтону в Україну прибуде новий амбасадор ЗСА Стівен Пайфер, який замінить Вілляма Ґрін-Міллера, що був амбасадором ЗСА в Україні три роки.

С. Пайфер народився в каліфорнійському місті Себастопіль, закінчив Стенфордський університет, за фахом економіст, володіє російською, українською і німецькою мовами, на дипломатичній праці перебуває від 1978 року. У 1986–88 роках працював у політичному відділі амбасади ЗСА в Москві. Від 1994 року очолює відділ Росії, України, Евразії при Раді національної безпеки ЗСА. Він також є старшим асистентом Ррезидента ЗСА Билла Клінтона.

Прикордонникам допоможуть комп'ютери

Київ(Р.Р.). — Згідно з інформацією Державного комітету охорони державного кордону, в Україні запроваджується найновішу систему обліку осіб, які переходять кордон.

Багатогодинні черги на автомобільних і залізничних пунктах пропуску змушують державу шукати виходу із цієї ситуації. На сьогоднішний день в Україні є 255 пунктів пропуску через державний кордон. По всіх цих пунктах Державний комітет охорони кордону розсилає списки „неблагодійних", або „небажаних" для держави осіб. Такий консервативний спосіб листування дуже сповільнює обмін інформацією.

Влітку 1997 року при Державному комітеті охорони кордону України відкрито Центр автоматичного обліку чужоземців, які переходять державний кордон. Кілька потужних комп'ютерів для цієї мети надала Німеччина. Автоматизована система інформаційного забезпечення (АСІЗ) прикордонних військ України дозволяє здійснювати пашпортну контролю на безпаперовій основі.

Як повідомив полковник прикордонних військ України Павло Заєць, у першу чергу на автоматизовану систему перейшли вісім пунктів пропуску на летовищі в Борисполі, Київської области. Тепер там підключають ще близько 20 імпортованих приладів для пашпортної контролі, однак згодом їх передбачається замінити на прилади українського виробництва, які має виготовити київське інженерне підприємство „Потік".

Найбільшої уваги потребує західній кордон України. Коли там на пунктах пропуску з'являться комп'ютери та модеми, то митники за хвилину-дві зможуть проконсультуватися з центром у випадках, які цього потребуватимуть. Отож

(Закінчення на стор. 4)

Уряд схвалив програму діяльности

Київ (УНІАР). — Кабінет Міністрів схвалив 13-го січня на своєму засіданні програму діяльности Уряду на період його уповноважень.

Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко доручив керівникам міністерств та відомств упродовж тижня внести до програми остаточні зміни, спрямовані на підтримку українського товаровиробника та прискорення погашення заборгованости у платнях і пенсіях.

Як зазначив під час засідання перший заступник міністра економіки Василь Роговий, пріоритетними сферами економіки визначено літако- та суднобудування, сільське господарство, машинобудування, паливно-енерґетичний комплекс, легку та харчову промисловість, тваринництво і птахівництво.

Зросте український експорт до Росії

Київ. — Цього року Україна збільшить свій експорт до Росії на 20-25 відс., повідомив 12-го січня віцепрем'єр Сергій Тигипко. Це стане можливим завдяки тому, що Росія раніше того самого дня вирішила зняти з українських товарів податок на додану вартість (ПДВ).

Виступаючи на пресконференції, С. Тигипко назвав Росію не просто важливою для України, а „суперважливою". За його словами, Росія є найбільшим ринком для українських товарів.

Минулого року Київ експортував до Росії 44 відс. всього свого промислового продукту. Товарообіг дорівнював у 1997 році 14 блн. дол., на 2 блн. дол. менше, ніж рік перед тим.

12-го січня президент Росії Боріс Єльцин підписав указ, згідно з яким від 1-го лютого з українських товарів знімається ПДВ. Після накладення у вересні 1996 року цього податку Україна звинуватила Росію в оголошенні торговельної війни.

Раніше цього місяця український Уряд обіцяв, що зніме ПДВ з російських товарів, якщо Москва зніме цей податок з українських.

Український шахіст заробив шість тисяч долярів

Київ(Р.Р.). — Відомий український шахіст Василь Іванчук отримав допуск до участи в другій турі шахових змагань як шостий в рейтінґу Міжнародної шахової федерації. Ще два шахісти з України — Володимир Маланюк із Севастополя і Константин Лернер з Одеси — на індивідуальний чемпіонат світу потрапили після перемоги в зональному змаганні, де вони здобули перше і друге місця. До речі, третє місце зонального турніру дісталося київському шахістові Юрієві Круппі.

За словами президента Шахової Федерації України Івана Бика, турнір проводився за новою системою, запропонованою президентом Міжнародної шахової федерації Кірсаном Ілюмжіновим. Раніше претендент на звання чемпіона проходив відбір на зональних турнірах, а тоді — на турнірах претендентів. Тепер цей вибір просто стиснуто в часі, що створило для всіх претендентів рівні умови. Льосування відбулося кілька тижнів перед змаганнями. Щодо українських учасників, то Лернер уже в першій рунді програв литовцеві Розенталесові, а в другій рунді Маланюк програв росіянинові Бареєву.

Шанси В. Іванчука оцінювалося дуже високо. Він мав грати в півфіналі з індійським гросмейстром Вішванатаном Анандом, але в першій же партії 11-го грудня 1997 року програв американцеві Ясірові Сейраванові. Отож В. Іванчук за участь у змаганнях заробив всього лишень 6,000 дол., хоча мав шанси заробити мінімум 375,000 дол.

Можливо, зазначив І. Бик, В. Іванчук недооцінив суперника, або не встиг зосередитися на грі.

Чемпіоном світу з шахів став Анатолій Карпов, який заробив 1 млн. 370 тисяч дол. Нагороди світового чемпіонату, що розпочався 9-го грудня 1997 року в Ґронінґені, Голляндія, становили суму 5 млн. дол. В ньому взяли участь 98 шахістів із 42-ох країн Европи, Азії, Америки й Африки.

Горіло Озівське море

Київ(Р.Р.). — Згідно з повідомленням газети „Факти" у Маріюполі в акваторії морського порту 6-го січня горіло море.

Журналісти повідомляють, що просто на воді, серед крижаного місива спалахнуло кілька вогнищ і в небо пішли довгі стовпи чорного диму.

До порту прибула спеціялізована інспекція захисту Озівського моря. З'ясувалося, що 27-го грудня 1997 року на Озівському кораблебудівному заводі сталася катастрофа. Намагаючись загнати буксир на ремонт, робітники притопили плавучий док і підвели його під буксир. Малося на увазі, що як великий поплавок, він підійме на собі корабель і його дно можна буде почистити від молюсків та намулу. Однак, док, який прослужив уже понад 30 років, цього разу не виплив. Можливо, корпус розколовся, або ще щось сталося і він залишився на 15-метровій глибині.

Та на ньому були резервуари з паливно-мастильними матеріялами, які під тиском почали просочуватися на поверхню. Криголом перешкодив машинам очистити поверхню моря від нафтових плям, які розплилися все більше. І тоді робітники кинули запалений ґніт.

Передбачається судовий розгляд справи, в результаті якого заводові доведеться сплатити велику суму за нанесену шкоду.

Ірак бльокує інспекторів

Ню Йорк. — У вівторок, 13-го січня, Ірак здійснив свої погрози та знову не дозволив новій групі збройних інспекторів, яка в більшості складається з американських експертів, здійснювати їхнє завдання — перевіряти можливості приховання і виробництва зброї масового знищення.

Ця нова провокація зі сторони Іраку негайно викликала обурення у Вашінґтоні та інших закордонних столицях і примусила Раду безпеки Організації Об'єднаних Націй ще раз шукати ефективної розв'язки без застосування сили. Одначе цим разом не знайшлося нікого, хто б зважився виправдувати вчинок Іраку, тому Рада безпеки одноголосно засудила цю повторну провокацію Іраку. Офіційні чинники ЗСА знову підкреслили свої неодноразові попередження щодо зухвалости Іраку, але не давали своїх завваг як має поступити Рада безпеки в цьому випадку.

Вілліям Коген, секретар Департаменту оборони, зазначив, що така поведінка Іраку не може бути постійно толерована міжнародною спільнотою. Крім того він зазначив, що іракський президент Саддам Гуссейн „не повинен бути і не є в положенні мати можливість диктувати хто має право проводити згадану перевірку".

Одначе коли Вілліям Скотт Ріттер, мол., колишній капітан американської морської піхоти, на чолі своєї 33-членної групи інспекторів з 12 країн прийшов щоб розпочати працю, то його зупинено, як було попереджено, зі завваженням, що Ірак не погоджується на американську присутність серед інспекторів.

Місцева іракська преса назвала В. Ріттера „гієною", а досі він був для них тільки шпигуном. Однак на думку аналітиків ця поведінка Іраку є тільки дальшою спробою виграти на часі та випробовувати терпеливість ООН, щоб дальше показати себе неуступчивим перед „гнилим Заходом" в очах своїх громадян.

Президент Билл Клінтон кількакратно погрожував Іракові, що ЗСА можуть вдатися до мілітарної дії, якщо С. Гуссейн продовжуватиме робити трудноці інспекторам в їх пошуках за прихованою хемічною і біологічною зброєю. Сильна мілітарна присутність ЗСА в Перській затоці підтверджує осторогу Президента.

Британці знову підтримують королівський двір

Лондон. — Відразу після різдвяного звернення англійської королеви Єлисавети II до нації в країні було проведене опитування, висліди якого свідчать про збільшення симпатій громадян країни до королівського двору.

Опитування охопило щонайменше 100,000 мешканців усіх реґіонів Великобританії і було доповнене численними телефонічними інтерв'ю у перші години після телевізійного звернення Єлисавети II. Отже, 72 відс. англійців зі вдоволенням признали, що „сталися поважні позитивні зміни у практичній діяльності королеви", а також що вона проявляє „велику людяність" щодо гострих проблем країни. Збільшення народних симпатій до королівської родини заторкнуло й Чарлза, принца Валії. Після смерти своєї колишньої дружини, принцеси Діяни, він продовжив усі її гуманітарні місії і цим заслужив признання 32 відс. британців. Чотири місяці тому цей показник становив лише 10 відс.

Британські спостерігачі і коментатори підкреслюють глибину і емоційність виступу королеви, яка дуже переконливо інтерпретувала найзначніші події року, що минув. „Трагедією нації" назвала Єлисавета II смерть Діяни, „народної принцеси", сказавши, що ця смерть вразила і засмутила всю британську спільноту.

Далі Єлисавета II схвально відгукнулася про розпочатий у З'єднаному Королівстві процес поширення автономії реґіонів і висловила надію, що створення власних законодавчих органів у Валлії і Шотляндії зміцнить державність країни і згуртує народ навколо трону. Великого значення королева надає поглибленню зв'язків Великобританії з державами Співдружности, будівництву нового типу взаємин між ними і колишньою метрополією. Вона також закликала Індію і Пакістан, які недавно відзначили 50-річчя своєї незалежности, до більшого взаємного довір'я.

З такою хвилюючою і щиросердною промовою королева Єлисавета ще ніколи не виступала, оскільки публічна стриманість і незворушність щодо усяких подій були одвічними нормами королівського двору. Виглядає, що 1997 рік докорінно змінив ситуацію.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ТЕЛЕФОН ДОВІР'Я

КИЇВ. — З метою отримання інформації про протиправні дії своїх працівників Державна податкова адміністрація встановила телефон довір'я. Відтепер про такі порушення громадяни можуть повідомити, зателефонувавши на число 212-2489 у Києві. Водночас цей телефон використовуватиметься для захисту податкових інспекторів від злочинців.

УРЯД ЗАПРОВАДИВ ПОЧЕСНУ ГРАМОТУ

КИЇВ. — Уряд України встановив Почесну грамоту Кабінету Міністрів. Цією грамотою відзначатимуть державних службовців, громадян України та інших держав за заслуги у здійсненні соціяльно-економічної і зовнішньої політики та за ефективну діяльність в органах виконавчої влади. Грамотою відзначатиметься урядовців, які успішно розвивають місцеве самоуправління, дотримуються законів, укріплюють оборону і державну безпеку.

ЗАТОПЛЕНО БУДИНКИ

ХЕРСОН. — Великі снігопади та дощі привели до нових стихійних лих в кількох областях України. На Херсонщині зруйновано 18 будинків і підтоплено 6,396 будинків. На Миколаївщині підтоплено деякі села і кілька вулиць обласного центру. У Запорізькій області підтоплено 387 будинків і 780 присадибних ділянок. У Рівенській області підтоплено десятки будинків. На Львівщині і Дніпропетровщині вода спричинила зсуви великих ділянок ґрунту разом з будівлями.

В МУЗЕЇ ЛІТЕРАТУРИ

КИЇВ. — В Київському Державному Музеї Літератури відкрито виставку „Повернено в Україну", присвячену п'ятій річниці створення національної комісії з питань повернення культурних цінностей. На ній представлено твори Степана Сірополка, Петра Капшученка, Олександра Довженка, Сержа Лифаря, картини письменника Василя Барки та старовинні ікони.

В НАЦІОНАЛЬНІЙ ОПЕРІ

КИЇВ. — На сцені Національної опери в столиці України з'явився новий рояль, привезений із Гамбурґа. Напис на інструменті засвідчує, що це подарунок від київської міської адміністрації. Старий рояль, за словами народного артиста України Дмитра Гнатюка, прослужив 60 років, а купити новий театр не міг Через брак грошей. В Київській опері 22–23-го січня виступить еспанський ансамбль „Фляменко", який уже вдруге прибуває до Києва. Ансамбль обновив свій репертуар, включивши інструментальну і танцювальну музику.

В ТЕАТРІ ОПЕРЕТИ

КИЇВ. — Тут у приміщенні Київського театру оперети 13-го січня відбувся театральний капусник, присвячений зустрічі нового року за старим стилем. „Байки темного лісу" прозвучали у виконанні популярних акторів і майстрів сцени, які почастували відвідувачів трьома годинами веселощів.

„КИЇВСЬКА ПЕКТОРАЛЬ"

КИЇВ. — Столичні театри у 1997 році поставили понад 60 прем'єр. Теоретично кожна з них має шанси отримати вищу столичну театральну нагороду „Київська пектораль". В конкурсі беруть участь всі столичні колективи: музичні, драматичні, лялькові, академічні та студійні. Нагороду традиційно вручають у День Театру 27-го березня, в одинадцятьох категоріях: акторам, режисерам, малярам, композиторам і театральним критикам. Всі, хто бажає взяти участь у конкурсі, представляють свої статті експертній раді до 1-го лютого. В минулі роки жюрі звинувачували в тенденційності, некомпетентності тощо. Як закінчиться нинішній, шостий конкурс, покищо невідомо. Зате відомо, що в кожному конкурсі є переможці і переможені. Жюрі цього разу обрано шляхом опитування в театрах.

В БУДИНКУ АКТОРА

КИЇВ. — У приміщенні Будинку Актора відбулася виставка заслуженої артистки України Лариси Кадочникової, присвячена 30-річчю її творчої діяльности. Окрім талановитої праці на сцені, Л. Кадочникова виявила також талант і в живописі. На виставці було представлено понад 40 її праць, серед яких „Мальвіна і П'єро", „Летюча Джульєтта", „Безприданниця", які засвідчують відданість і любов малярки театрові і мистецтву взагалі.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 12-ГО СІЧНЯ, 51-річну канадку французького походження з відчуттям і нахилом до фінансів призначено першим заступником генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй. Це вперше в історії цієї міжнародної організації жінка займає це становище. Люїз Фрешетт, новопризначена заступниця генерального секретаря ООН, резиґнує зі свого теперішнього становища заступника канадського міністра крайової оборони, щоб допомогти генеральному секретареві Кофі Аннанові закінчити ним розпочату працю цілковитого переорганізування адміністрації ООН. Л. Фрешетт народилася у Монтреалі, закінчила французьку мову і літературу в Монтреальському університеті та продовжувала в Европейській колеґії в Буржес у Бельґії.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 12-ГО СІЧНЯ, Тед Мондайл, 40-річний син колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла, в місцевості Сейнт Пол, столиці стейту Міннесота, проголосив свою кандидатуру на становище губернатора згаданого стейту. Аналітики твердять, що цьогорічні вибори на згадане становище, притягнуть також інших нащадків політичних діячів цього стейту помірятися силами у виборах. За їхніми припущеннями до Т. Мондейла, колишнього стейтового сенатора долучаться у демократичних передвиборах ще 55-річний генеральний прокуратор стейту Гюберт Гамфрі 3-ій, син віцепрезидента в Уряді Линдона Джансона та 49-річний Майк Фрімен, головний адвокат повіту Ганнепін, батько котрого був губернатором стейту поки став секретарем Департаменту сільського господарства за урядування президента Джана Ф. Кеннеді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Яка небезпека більша?

В історію постання незалежної України золотими буквами буде вписано десятки імен українських письменників, яких відповідальність за долю нашої нації привела в загальнонаціональний рух опору. Пам'ятаємо, що саме в середовищі письменників організаційно започатковано Народний Рух України, саме „Літературна Україна", орган Спілки Письменників України, першою в тогочасній українській пресі закликала народ до виходу зі складу совєтської імперії і до повної національної суверенности. З цієї ж причини у висліді перших демократичних парляментарних виборів депутатами Верховної Ради стало майже двадцять відомих прозаїків, поетів, мистців, журналістів, які, жертвуючи своїми талантами і своєю творчістю, посвятилися політичній діяльності заради розбудови незалежної української держави. Знаємо, що й донині вони перебувають в гущі боротьби за майбутнє України, очолюючи різні партії, громадські об'єднання, передвиборчі бльоки.

В кінці минулого року лондонська „Українська Думка" повідомила, що Центр міжнародних досліджень Американського біографічного інституту визнав Людиною 1997 року головного редактора газети „Вечірній Київ" Віталія Карпенка, члена парляменту попереднього скликання, голову Асоціяції української незалежної національно-демократичної преси, автора знаменитої публіцистичної книжки „Як повернути манкуртові пам'ять", за яку його тепер висунуто на здобуття високої державної нагороди імени Тараса Шевченка. В цій книжці В. Карпенко, між іншим, не скидаючи з рахунків „п'ятої колони" і зовнішніх недугів українства, звертає увагу національно свідомих громадян, що не меншою небезпекою для самостійної України є психологічний комплекс меншвартости, закорінений серед зросійщеного населення, хронічна хвороба рабського схиляння перед паном.

„Вечірній Київ" , не зважаючи на постійні цькування збоку проросійських і космополітичних сил, мужньо і послідовно розбуджує приспане сумління народу, який так тяжко позбувається згубного імперського спадку. Провідною думкою „колонки головного редактора" в кожному числі газети є вимогливість українців до самих себе, їхня віра у самих себе, без якої годі здійснити завдання відродження української нації, рідної мови, культури, релігії. Це також є темою виступів багатьох інших письменників. Тяжкі суспільні обставини змушуть їх виступати в ролі політичних аналітиків, соціологів, соціяльних психологів.

До таких відповідальних і самокритичних виступів на сторінках „Вечірнього Києва" належить стаття поета Володимира Базилевського під характеристично назвою — „Не схаменемося — схамимося остаточно, або Смерть загрожує нам не ззовні, а зсередини". Гірко, боляче читати цю річ, відрухово хочеться думати, що автор перебільшує, згущує фарби, однак в головних висновках з ним неможливо не погодитися. Покликуючись на Карла Ясперса, В.Базилевський пише, що дійсна ситуація кожної людини — це ситуація духова. Так само і держави. Оцінюючи українську індивідуально-суспільну духову ситуацію, автор стверджує, що народ все ще залежний — „передусім від власної недосконалости... Замахнулися на демократичну державу, а маємо державу хамів... Хам — це передусім печерний рівень самосвідомости. Хам — по той бік культури. Вірус хамства — вірус смертельний. Тотальне хамство — це вседозволеність. За умов недіючих законів — це катастрофа. На ґрунті, удобреному хамом, злочинність, проституція, деґрадація зростають у маштабах нечуваних... Горе тій державі, де хам — на вершині піраміди. Тоді бидло править баль. Тоді сваволя, корупція, здирство, спекуляція поширюється зі швидкістю інфекції...".

Намагаючись відповісти на запитання „що ж ми будуємо?", В. Базилевський згадує про зустріч братів Горинів зі З. Бжезінским та його сином. Коли відомий американський політик і вчений запитав українських діячів, хто, на їхню думку, найбільше загрожує незалежній Україні — ворог зовнішній чи внутрішній, то почув: зовнішній.На це З. Бжезінскі зауважив: але ж зовнішній ворог не перешкодив Польщі і Фінляндії стати тими країнами, якими вони є сьогодні.

І автор робить висновок: „Смерть загрожує нам не ззовні, а зсередини. Коли країна сповзає у прірву, її майбутнє залежить від того, яким буде наступне покоління. Боюся, що це покоління втрачене. Зросійщене у своїй більшості, уражене вірусом хамства, розбещене кримінальною атмосферою торгу, воно з головою поринуло у перегони шукання легкого заробітку і навряд чи здатне до буденної подвижницької праці в ім'я розбудови своєї незалежної держави...".

Сумна і страшна правда, але тільки знаючи її, знаючи хворобу, можна шукати і знайти ефективні ліки. Україна мусить їх знайти!

Наталка Пахомова,
Київ

УКРАЇНСЬКА АРМІЯ: ОДИН У ПОЛІ НЕ ВОЇН

Найближчим часом Верховна Рада України має розглянути питання про кількісне зменшення Збройних Сил держави.

Згідно з недавнім рішенням українського Уряду, котрий на спеціяльному засіданні розглянув низку питань стосовно здійснення державної програми розбудови й розвитку Збройний Сил, звільнення чималої кількости старшин у резерву відбудеться не лише в армії, а й у Міністерстві Внутрішніх Справ та Службі Безпеки України. Щоправда, урядовці досі не оприлюднили ні передбачуваної чисельности військовослужбовців, ні нової структури Збройних Сил держави. За словами високопоставлених осіб у Міністерстві Оборони України, йдеться про кілька можливих варіянтів: до 2005 року, згідно з державною програмою, українська армія може налічувати від 350,000 до 200,000 військовослужбовців. Це питання, на думку фахівців Міністерства Оборони, потребує додаткового ґрунтовного вивчення, а також серйозних консультацій зі структурами НАТО, на співробітництво з якими чимраз більше орієнтуються Збройні Сили України. Проте жодні консультації не допоможуть Україні розв'язати низки соціяльних проблем, пов'язаних зі зменшенням силових структур, а тому керівництво держави, мабуть, боїться зробити рішучі кроки щодо реформування Збройних Сил.

Нині армія України налічує 370,000 військовослужбовців і є однією з найбільших в Европі. За шість років незалежности українські Збройні Сили зменшилися майже вдвічі (на початку 1991 року в України містилася формація колишньої совєтської армії, яка складалася з 726,000 військових). Проте досі в державі серйозна військова реформа не починалася. За останні два роки Україна зменшила найнеобхідніші витрати на утримання Збройних Сил на 20 відсотків. Таким чином, на утримання армії в боєздатному стані — з розрахунку на одного громадянина України — припадає 13 дол. ЗСА бюджетних коштів на рік (у Російській Федерації, для порівняння, ця цифра становить 520 дол.)!

Державний бюджет України на 1998 рік ситуацію теж не міняє, оскільки на фінансування оборонних потреб у ньому передбачено не більше ніж півтора мільярда гривень. Цих фондів, за оцінками військових, на зарплатню офіцерському складові, продукти харчування для армії та сплату за комунальні послуги, які надають Збройним Силам у місцях перебування, вистачить лише на півроку. Надалі ж неминуче виникне, як це є й нині, багатомісячна заборгованість армії місцевим бюджетам, а державного бюджету — армії. Проблема ускладнюється ще й тим, що велика та нереформована українська армія не має фондів ні на придбання новітньої оборонної техніки, ні на військові навчання. Керівництво Міністерства Оборони з цього приводу зазначає, що Збройні Сили України завдячують своєю дієздатністю структурам НАТО, котрі фінансують участь українських військовослужбовців бодай у миротворчих, коли не у військових навчаннях. Проте ті ж керівники оборонного відомства визнають, що НАТО не мусить і не сприятиме розв'язанню соціяльних проблем української армії. Йдеться про те, що нині понад 70 тисяч офіцерів не мають даху над головою, а держава протягом 1997 року спромоглася надати армії лише 800 мешкань. Інші ж офіцери, не отримуючи вчасно зарплатні, не мають іншого способу заплатити за винайм помешкань, аніж підпрацьовувати в вільний від роботи час. При чому, такі підробітки не завжди законні. За відомостями військової прокуратури, лише за перші дев'ять місяців минулого року до кримінальної відповідальности було притягнуто 185 офіцерів, але в Міністерстві Оборони уточнюють, що йдеться тільки про тих, кого правоохоронні органи „спіймали на гарячому" і кого армійські чини не змогли „викупити" в правоохоронців.

Насправді ж ситуація, як вважають фахівці, значно гірша: українській армії справді загрожує криміналізація.

Мінстер Оборони України Олександр Кузьмук переконаний, що ситуацію в армії може змінити лише глибоке реформування військових структур разом із достатнім фінансуванням оборонної галузі. На думку О. Кузьмука, цьому могло б сприяти обрання військових до наступного складу Верховної Ради. „Із генералів, які нині перебувають на службі, в партійних списках сьогодні двоє: Віталій Радецький і Дмитро Рудковський. Їх запросило керівництво партій, але генерали, як того вимагає українське законодавство, не є членами партій, — зазначив міністер оборони. — Ще близько 30 військовослужбовців кандидуватимуть по мажоритарних округах". На думку О. Кузьмука, перемога представників Збройних Сил у наступних парляментарних виборах сприяла б налагодженню тісної й плідної співпраці між оборонним відомством і парляментом, а це позитивно позначилося б на обороноздатності держави. Щодо стратегічних плянів реформування армії, зокрема створення в Україні Збройних Сил на професійній основі, то міністер оборони вважає такі зміни можливими не раніше, як 2005 року. До того часу на створення професійної армії держава не має грошей, а нині йдеться хоча б про збереження тих Збройних Сил, які є. З цієї ж причини, навіть відкидаючи політичні аспекти, керівництво Міністерства Оборони скептично ставиться до ідеї приєднання України до НАТО. „Звісно, Україна зацікавлена — з політичного та оборонного погляду — в тому, щоб стати повноправним членом Північно-атлантійського альянсу. Але ж НАТО не захоче утримувати дармоїдів...", — песимістично пожартував із цього приводу один працівник українського Міністерства Оборони.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

І. Калинець таки вертається в політику

Редакційна стаття „Україна в жіночому аспекті" („Свобода", ч. 2, з 3-го січня 1998 року) цікава за поставленням дуже важливої проблеми, але вона вимагає значного доповнення, бо в інакшому разі читач може неправильно зрозуміти передвиборчу участь українського жіноцтва в Україні.

Цитата дворічної давности з заяви Ірини Калинець перестала бути сьогодні актуальною. Багато жінок за цих два роки зуміли перебороти у собі самих „синдром неволі" і більш реально підійти до чоловічого „синдрому неповноцінности". Одною з перших це зрозуміла І. Калинець і вона вирішила активно включитися в передвиборчий маратон та повернутися до Верховної Ради України, як депутат. Були сподівання, що вона увійде до списка „Національного фронту", але вона опинилася на четвертому місці в поспіху створеному передвиборчому бльоці „Менше слів", який створили скрайньо праві партії „Державна самостійність України" (яка первісно була співорганізатором „Національного фронту") і Соціял-Національної Партії України. Категоричне „ні" Ірини Калинець перетворилося в ще більш категоричне „так".

У перші п'ятірки у передвиборчі списки внесено не чотири жінки, як пишеться у статті (Слава Стецько, Катерина Ващук, Наталя Вітренко, Валерія Заклунна), а 15.

Крім вище згаданих жінок, у перших п'ятірках є ще такі жінки: у списку проросійської партії „Союз", яка бореться за відновлення колишнього Совєтського Союзу — Світлана Савченко (депутат Верховної Ради Криму) і Софія Ротару (народна артистка колишнього СССР).

У списку центристського проросійського СЛОну — Наталя Кожевіна (голова Федерації Профспілок Працівників Кооперації).

У списку Ліберальної Партії України і Партії Праці, поруч з Миколою Жулинським, є народна артистка України Ада Роговцева.

У списку бльоку „Менше слів" — Людмила Вонсовська (голова Комітету захисту прав людини) і Ірина Калинець.

У списку затвердженому Центральною виборчою комісією 18-го грудня 1997 року серед 30 партій і передвиборчих бльоків таки є феміністична „Всеукраїнська партія жіночих ініціятив" (вона шляхом жеребкування попала на 24 місце у виборчому бюлетені). Повна п'ятірка цієї партії складається з мало відомих українському виборцеві жіночих активісток.

Крім цього мають досить великі шанси стати депутатами Верховної Ради України ще й такі жінки, які є в першій двадцятці таких партій і бльоків:

РУХ — Ніна Матвієнко (народна артистка України), Олена Бондаренко (головний редактор газети "Час-Times") і Ліля Григорович (Союз Українок).

„Громади" — Юлія Тимошенко (народний депутат України) і Наталя Донець (голова компанії „Приватсервіс").

СПУ-СелПУ — Ніна Марковська (народний депутат України) і Ніна Покотило (учителька).

Процент жінок в парляменті України нового скликання процентово до чоловіків напевно збільшиться. На жаль, згідно з прогнозами, серед цих жінок буде більше жінок лівої і проросійської орієнтації. І це повинні мати на увазі ті українські жінки України, які стоять на українських державницьких позиціях, щоб цей стан у майбутньому змінити.

Осип Зінкевич
Балтимор, Мд.

Д-р Роман Барановський

100-річчя Львівської Академії Ветеринарної Медицини

(Інтерв'ю з д-ром Богданом Ткачуком)

В днях 9-11-го жовтня 1997 року відбулася у Львові міжнародна науково-практична конференція для відзначення 100 років від часу надання академічного статусу Львівській Академії Ветеринарної Медицини ім. С. Ґжицького.

Р. Б. — Хто, крім вас, з українських ветеринарних лікарів, членів Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів (ОУВЛ), брав участь у цих урочистостях?

Б. Т. — Крім мене з дружиною, були д-ри: Ярослав Ґалета з дружиною, Степан Курилас з дружиною, Роман Курилас з дружиною із ЗСА та Мирослав Гладишевський, Володимир Король і Роман Романович з Канади. Я і колеґа М. Гладишевський вітали під час відкриття переповнену залю (400 осіб) від діяспорних ветеринарних організацій ЗСА і Канади.

— Який тепер стан Академії, професорський склад, кількість студентів?

— Тепер академія, за даними ректорату, має п'ять факультетів, три денного навчання (ветеринарної медицини, зооінженерії, санітарно-технічний), факультет заочної освіти і факультет підвищення кваліфікацій та перепідготови кадрів, аспірантури, маґістратури, підготовчий відділ з денною формою навчання на 33 катедрах. Професорсько-викладацький склад академії становить 288 працівників, серед яких є два академіки, чотири члени-кореспонденти, чотири заслужені діячі науки і техніки України, 28 професорів (докторів наук) 191 кандидат наук (доценти). За останніх п'ять років вчені академії отримали 13 авторських свідоцтв і патентів, видали 36 підручників, навчальних посібників і довідників, п'ять монографій, п'ять збірників наукових праць, опублікували понад 1,100 статтей. За цей період захищено дев'ять докторських і 28 кандидатських дисертацій, а 1997 року дві докторські і чотири кандидатські дисертації, представлені до захисту. Ректором академії є тепер член-кореспондент НАНУ, академік АНВШ України, доктор наук, професор Роман Кравців. Академія нараховує коло 3,000 студентів.

— Який тепер характер академії?

— Вповні національний. Всі виклади відбуваються виключно українською мовою.

— Розкажіть дещо про пленарні засідання і доповіді, що були виголошені на них.

— На першому засіданні одну із 20-хвилинних пленарних доповідей виголосив я п. з. „Про роботу Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів в ЗСА". На другий день серію 10-хвилинних доповідей розпочав член ОУВЛ д-р Я. Ґалета (ЗСА), п. з. „Академія Ветеринарної Мадицини у Львові після зриву 1-го листопада 1918 року і встановлення Західньо-Української Народної Республіки". Пленарних доповідей упродовж двох днів було виголошено 15, а парелельно в цьому ж часі в кількох авдиторіях УАВМ виголошено понад 180 секційних доповідей,

(Закінчення на стор. 3)

Олександра Самарцева

***

Скресає вік. У муках неможливих.
На часточки розколюється вік.
І розум нас підводить так, як жили
Підводять атрофованих калік.

Мудрець отой, що німував на торгах,
Де оптом продавались почуття,
Не знає, як знайти стареньку торбу
У хрестик, із окрайчиком життя.

Не знає, де шукать ту воду чисту,
Щоб в рідну віру нас перехрестить.
Нащадку наш, довірливий, пречистий,
Прости його, помилуй і прости.

Степан Крижанівський,
Київ

ПОЄДНАННЯ ДВОХ МАТЕРИКІВ

Сорока Петро, „Художній світ Ліди Палій", Хмельницький, 1997, стор. 70.

Нам уже доводилося писати про три критичні нариси Петра Сороки — про Ганну Черінь, Яра Славутича та Дмитра Нитченка в рецензії „Архіпелаг української діяспори". Мова йшла про те, що „двоколійному" розвиткові української літератури приходить кінець, що, після знесення ідеологічних бар'єрів та здобуття незалежности, вона може нарешті злитися в один потік на нашій уже, здається, на своїй землі.

Звичайно, і про те, що їх роз'єднувало, і що їх єднає, широко мовиться в „Історії української літератури XX сторіччя" (1993-95), де не лише названо, а й проаналізовано творчість майже двадцяти мистців діяспори.

Місію єднання, взаємозбагачення далі продовжує П. Сорока, скажемо одразу, на доброму професійному рівні. Ім'я Ліди Палій уже тому єднає два материки, що коли її перші книжки видані у Канаді, то останні — в Києві. Ліда Палій обрана головою об'єднання українських письменників „Слово", змінивши на цьому посту Остапа Тарнавського.

Ліда Палій — письменниця новочасна, але далеко не „початкуюча", пересвідчимося в цьому, глянувши на дати виходу її п'яти книжок: „Мандрівки в часі і просторі" (1973), „Світла на воді", (1985), „Дововижні птиці", (1989), „Сон-країна" (1994), „Без вітчизни", (1997).

Перебиваючи самого себе, зазначимо, що П. Сорока у „розділі „На кінці уяви, на кінці молитов" назвав її ім'я серед таких поетів-новаторів, як Вінграновський, Ілля, Сапеляк, Ліна Костенко, Гересим'юк, Римарук; до цієї „обойми" слід би ще додати Воробйова, В. Голобородька, Вишневського.

Саме звідси ідуть витоки світосприймання нашої поетки, про що свідчить і епіграф з вірша Вороб'йова. А ще ж треба згадати і Драча, і Стуса, й Калинця, адже її народження — у контексті шістдесятництва та „нюйоркської групи".

Основа цієї поезії — у складній асоціятивності, вся вона позначена рисами новаторства новочасної европейської поезії. Особливістю Ліди Палій є дар говорити про складні речі просто і зупинятися десь на грані логічного та алогічного. Автор нариси відзначає, що поезія Ліди Палій органічна, що муки її душі більше замкнуті на одвічному колі жіночих проблем, зокрема самітности:

Ми зустрілись на мить,
На перехресті років і відстаней,
Та мені слід було знати,
Що простір можна побороти,
А часу не звернеш...

Ба й справді, всесвіт „крутиться" тільки в один бік і не має ані зупинки, ні „заднього ходу", а все – тільки вперед і вперед.

Справді, поезія Ліди Палій дуже сучасна, в міру філософічна, в міру музична, а ще більше мальовнича і цілком жіноча. Природа в ній антропоморфізується, як от „дерева відвертаються спинами до вітру, хукають у заков'язлі пальці", а „зима стогне, болять її кості, сніг люто скрипить зубами". Нам особливо припав до душі вірш „Горіх": „Ти дарував мені триста шістдесят п'ять горіхів, розколювати по одній шкаралущі, та знаходитиму тебе у кожній, тільки останній горіх буде порожнім".

Думаючи про долю модерної та постмодерної лірики, мимоволі гадаєш: якщо вона уже знайшла свою мову, то треба ще їй знайти і свого читача, нехай і не масового, адже поезія завжди адресувалася „елітному" читачеві, а його все менше в діяспорі та небагато і в материковій Україні... Здається, художній світ Ліди Палій велить її порогу здорового глузду не переступати. Цю думку обстоює і автор нарису, не відкидаючи різної інтерпретації художніх текстів. Важливе і спостереження П. Сороки, що вірші Ліди Палій „виказують у ній художницю і тому поряд зі звуком у неї домінує колір.

Художній світ Ліди Палій не вичерпується віршами. І починала вона і продовжує виступати як автор прози. Правда, досить своєрідної, не канонічної. Її дорожні нароси та новелі ближчі до поезії в прозі; а загалом їх можна визначити так: „поетична проза".

В цьому пляні розділ критичної розвідки „Дорогами безчасся", де розглядаються сторінки книги „Мандрівки поза часом і простором" та пізніші новелі й етюди, мусив би передувати розділу поетичному і саме в часі.

Щодо книг поетичних, так і нарисово-мемуарно-подорожніх, то Ліді Палій пощастило на тлумачів, оцінювачів, інтерпретаторів. Другу книжку її прози „Світла на воді" супроводжує об'ємна і кваліфікована стаття-післямова Богдана Рубчака „Різні дороги Ліди Палій", бо авторка справді об'їхала півсвіту, чи й не більше. Тут і нариси про Середземномор'я, і про Адріатику, і про південно-американський континент, про Австралію, Азію, нарешті ж і про рідну Україну та про рідну Канаду, при чому ці подорожі супроводжуються екскурсами у глибінь своєї душі, іноді в глибінь історії; це скоріш поетичні замальовки, ніж дорожні нариси.

(Закінчення на стор. 4)

50-ліття подружжя Федечків

Минає уже 50 років від того дня, 23-го листопада 1947 року, коли о. Олексюк вінчав Юлію Хомик і Юрія Федечка в українській католицькій церкві в Кляґенфурті, Австрія. Скільки життя, скільки історії пропливло за ті роки...

Доля звела молоду пару в Австрії під час війни. В 1941 році німецькі війська переходили Лемківщину. Тоді 16-ліття Юля була змушена покинути рідне село Святкова Велика (повіт Ясло) до 24-ох годин, коли німці забрали її до Австрії на роботу. Юрій Федечко виїхав з села Красева в Львівському повіті як капраль в рядах польської армії, а біля Миколаєва пощастило йому втекти перед червоними військами і також попасти до Австрії. І так молоді запізнались. В околиці Кляґенфурту знайшлися і інші українці і разом зорганізували свою громаду, свою церкву.

Після війни почала ця громадка виїжджати в світ. Федечкам ця дорога вела перше до Ріляху в Австрії, а в 1950 році аж до далекого Ню Орлінс в Америці. Після шести місяців безнадійного перебування там, переїхали Федечки до Колумбусу, Огайо, де уже поселились їхні друзі з Австрії — Василь і Настя Копельців.

І знову створилась невеличка українська громада, а згодом, церква. Як усім українським іміґрантам, перші роки в Америці були тяжкими для Юлії і Юрія Федечків — і мову вивчити, і влаштуватись на праці, і виховати діточок (у них два сини, Юрій, мол., народжений в 1952 році, і Степан, в 1954 році).

Але якось Бог дав і здоров'я, і силу волі будувати життя. Разом з родинами Шимків, Копельців, Яніцьких, Савків і Миничів, між іншим, Федечки заснували католицьку церкву візантійського обряду в Колумбусі. Перше збирались українці, словаки і інші слов'яни в каплиці при шпиталі св. Антона, де їм правив о. Завел. Тоді, під проводом о. Барти, закупили землю і поставили церкву св. Івана Золотоустого, яка існує до сьогодні.

Українська громада, хоч мала, часто сходилась і брала участь в міжнародних фестивалях в Колумбусі. Свого часу Ю. Федечко був головою 18-го Відділу Українського Народного Союзу, а покійний вже Мельник був секретарем. Була танцювальна група, навіть діяла школа українознавства.

Сини Федечків повиростали, позакінчували університети (старший банкір, молодший інженер), одружились і пішли на своє. Після 28 років праці в сталеварні Дж. Т. Едвардс, Юрій пішов на емеритуру, а Юлія закінчила 20 років праці в телефонічній компанії.

За всі роки Федечки дорожили своєю українською спадщиною, фінансово підтримували різні акції і від часу проголошення незалежности відвідали вільну Україну. Тепер вони є членами Українського Культурного Товариства в Огайо.

Точно 50 років від дня їхнього шлюбу, в неділю, 23-го листопада 1997 року Юлія і Юрій Федечко стояли перед тетраподом церкви св. Іваня Золотоустого, де о. парох Євген Линавський їх поблагословив. Переслав їм своє благословення і Єпископ Василь Шот.

Того ж дня, в присутності понад 60 рідних і друзів, Юлія і Юрій Федечки урочисто відсвяткували річницю свого подружжя на прийнятті, влаштованому їхніми синами.

Подружжю Федечків бажаємо многих і благих літ!

Марія Гаврилюк-Ґордон

Юлія і Юрій Федечко (1992 р.).

В пам'ять В. Фіцаловича

Невже ж піду
я сам на сам
Доріжкою пільною
І вітер лиш заплаче там
Й заскавулить за мною?

Невже в якійсь
чужій землі
Мене у гріб закриють
І хрест березовий дощі
В осінню ніч обмиють?

Невже ж? О ні!
Та маю я подругу
вірну, друже:
На гріб прийде поезія
І піснею затужить...

Б. Лепкий

Відійшов, відлетів, упокоївся в Бозі мій стрийко Влодко. Єдиний мій стрийко, єдиний брат мого батька! Пішов з нашої родини ще один талант: поет, маляр, музикант, вчитель, лікар і просто чудесна людина — Володимир Фіцалович. Тільки з таких і власне з таких великих людей складається цей маленький світ людей, з таких дивно-добрих, мудрих і простих. Бо в одній оцій людині, моєму стрийкові, помістилося стільки талантів: малювати картини, розписувати свої чудесні ікони, складати вірші і музику, грати на різних музичних інструментах, вчити дітей і навчати людей, змінювати людей не тільки фізично, а і духово, писати свої трактати про життя святих і про історію — і просто поговорити, розповісти, розрадити кожного. Хто з нас не приходив зі своїми думками, плянами до вуйка Влодка і кожному він радив, чи розраджував.

Я вдячна долі, що побувавши в Канаді двічі, я мала щастя і можливість поспілкувавшися, чогось навчитися, порадитись і насміятися зі своїм стрийком. А як він вмів сміятися! Так як він забавляти, веселити гравши то на мандоліні, то на гітарі — не вмів більше ніхто. І тому його теплі слова, чудесні звуки музики і світлий його образ будуть супроводжувати мене продовж всього життя.

А тепер нехай спочиває спокійно Володимир Фіцалович — мій єдиний стрийко.

Наталка Фіцалович,
Івано-Франківське

100-річчя...

(Закінчення зі стор. 2)

які віддзеркалювали сучасний стан ветеринарної медицини, зокрема в Україні, зооінженерії та технології продуктів тваринництва.

— Як почалася ця конференція?

— Ректор проф. Р. Кравців відкрив урочисте засідання Вченої ради. Понад 40-членну Президію творила Вчена рада професорів в тогах, представники споріднених наукових установ України і Польщі, представники місцевого й обласного управління, посадник міста Василь Куйбіда, Михайло Гладій, представники Президента України, Аграрного Університету в Києві, Медичного Унівеститету у Львові, Варшавської ветеринарно-медичної школи, Вроцлавської ветеринарно-медичної школи. Увечорі всі були запрошені до театру на оперу С. Ґулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм".

— Чи студенти мають свою організацію на зразок колишньої „Ватри"?

— Студенти мають не тільки свою організацію, але теж свою оркестру, капелю бандуристів і хор. Другого дня конференції під час концерту ці ансамблі задемонстрували свою високу майстерність.

В їдальні Академії з короткими словами виступали численні учасники, в тому числі з діяспори Б. Ткачук, Р. Романович, С. Курилас, Володимир Король і М. Гладишевський. Відбулася теж забава під звуки власної студентської оркестри.

Прелюдією до святкувань 100-річчя академії були урочистості для вшанування пам'яті визначного професора ЛАВМ д-ра проф. Вацлава Морачевського, великого прихильника України, який будучи ректором академії допоміг створити Українське Студентське Товариство „Ватра". Урочистості відбулися 30-го вересня 1997 року і включали Службу Божу з Панахидою за професора і його родину, відкриття пропам'ятної плити та виставку. Внучка д-ра В. Морачевського, Софія Морачевська-Темницька, прибула із ЗСА на ці святкування.

З ініціятиви д-ра Р. Романовича ОУВЛ Канади передало для бібліотеки ЛАВМ унікальний 10-томовий комплет „Інформативного Листка", який періодично появлявся у т. зв. вільному світі циклостилевим накладом від 1946 року, а друком від 1950 до 1986 року. Всіх чисел появилося 135. Головними редакторами були д-р Роман Барановський, д-р Мирослав Небелюк (1964-67) і проф. Іван Розгін (1967-70).

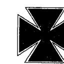
— Які спостереження і враження із цієї конференції у вас?

— Можу сказати без пересади, що не тільки я з дружиною, але ми всі, що були учасниками цієї урочистої конференції, повернулися домів з найкращими враженнями, збудовані великим розвитком нашої Альма Матер, і горді, що були колись її студентами.

ТРИ КЕРІВНИКИ ДЕРЖАВНИХ департаментів у понеділок, 12-го січня, розкрили свої пляни щодо найдення технологічно освічених працівників. Вілліям Дейлі, секретар Департаменту торгівлі, заявив, що згідно з найновішими даними, запотребування на місця до технологічної праці впродовж наступного десятиліття збільшиться від 1 млн. до 1.3 млн. У той самий час, досліди Технологічного інституту Вірджінії у своїх приблизних підрахунках стверджують, що понад 346,000 місць праці для комп'ютерних програмістів і системних аналітиків є незаповненими в ЗСА. Серед нових починів Уряду є 17 млн. дол. призначених на зближення технологічних послуг незаможним людям, а 6 млн. дол. призначено виключно на стипендії для допомоги індустрії у навчанні технологічних умінь студентів. Крім того, 3 млн. дол. призначено тільки на те, щоб заохотити працівників здобувати технологічну освіту та працювати у цій ділянці.

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1 УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК
ділиться сумною вісткою з побратимами та громадянством, що 24-го грудня 1997 р. відійшов у вічність

СВ. П.

ДАНИЛО МОХ

нар. 25-го грудня 1914 р., кол. вояк 1 Української Дивізії УНА, кращий, щедрий член нашої Станиці.

ПОХОРОН відбувся 30-го грудня 1997 р. на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Синові Ігореві та внукам Андрієві і Стефанові та всій родині складаємо наші щирі співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

Ділимося сумною вісткою, що 31-го грудня 1997 р. упокоїлася в Бозі на 92-му році життя

бл. п.

АННА БЛОНАРОВИЧ
род. САВКА

Вдова покійного бл. п. о. декана Михайла Блонаровича і мама покійної бл. п. дочки Дарії, обох замучених комуністами в Чехословаччині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3, 4 і 5-го січня 1998 р., очолені Преосв. Владикою Ізидором Борецьким при співслуженні Всесв. о. митр. І. Татарина, о. Н. Свірського, ЧСВВ, о. В. Цимбалістого, ЧСВВ, о. П. Бабея, о.Б. Сліпого, о. Ю. Кореня, о. диякона Я. Щудрика.

У похоронах брали участь: хор Українських Молодіжних Ансамблів маестра В. Кардаша і Сестри Служебниці Непорочної Діви Марії. Численну участь взяли приятелі і членки ЛУКЖ.

Покійну похоронено на цвинтарі Парк Лавн у Торонто, Канада.

Залишила в Словаччині:
дочку — ІРЕНУ БЕНІКОВСЬКУ та її чоловіка БАРТОЛОМЕЯ
внука — МАРЯНА і
внучок — д-р ДАНУ РОЧКОВУ
— СТЕФАНІЮ МАЗУР
правнуків — ПЕТРИКА, ЯНУ, АЛЕНУ, АННУ, ДАНУ і СТЕФАНА
сина — інж. ЮРІЯ БЛОНАРОВИЧА з дружиною СОНЕЮ род. НАЗАРКЕВИЧ і синами АДРІЯНОМ і ОРЕСТОМ в ЗСА
дочку — інж. ВЕРОНІКУ ЧЕРВЕНКО з чоловіком МІРЕКОМ, сином ПАТРИКОМ і дочкою АРЯНОЮ в Канаді
ближча і дальша родина в Німеччині, Польщі, ЗСА, Канаді, Україні і Словаччині.

На Служби Божі за упокій бл. п. Анни в сороковий день смерти, які відправлятимуться в церкві св. Димитрія в Торонто, 9-го лютого 1998 р. о год. 8:30 ранку. Проситься до молитовної участи.

П О Д Я К А

Складаємо найщирішу подяку, зокрема Преосвященному Владиці Кир Ізидорові, Духовенству, Сестрам Служебницям, Українським Молодіжним Ансамблям, родині та усім, що особисто причинилися до приготування похоронних обрядів, тим, які зложили співчуття в імені організацій, та приятелям і знайомим, які піддержали нас на дусі в часі нашого болю.

Рівнож щира подяка за молитовні пожертви на Служби Божі за покійну і за квіти.

Нехай Всевишній Господь благодарить своїми ласками.

Вічна їй пам'ять!
В смутку залишена родина Блонаровичів.

КОНҐРЕС І БІЛИЙ ДІМ в основному мають три можливості вибору куди спрямувати надвишку федеральних грошей, котра тепер є правдоподібною дійсністю. Вони можуть їх ужити на сплачення п'ятьтрильйонового державного довгу, котрий затягнуто в останніх 15-ти роках, можуть ужити їх на зменшення податків, або можуть збільшити видатки на будь-яку із багатьох популярних програм. З уваги на це, Уряд і обидві партії приготовляються до боротьби за відповідне опридлення грошей, а свої арґументи щодо правильности саме їхньої пропозиції базуватимуть на ідеології своїх партій.

УПРАВА І ЧЛЕНКИ 64-го ВІДДІЛУ СУА
ділиться сумною вісткою, що 8-го січня 1998 р. відійшла у вічність

СВ. П.

МАРІЯ САВЧАК

кол. членка Управи, голова і почесна голова Відділу.

ПОХОРОНИ відбулися 13-го січня 1998 р.

В пам'ять покійної просимо складати пожертви на Український Музей (Будівельний Фонд) в Ню Йорку.

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 9-го січня 1998 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ГАЛЯ МИХАЙЛІВ
з роду ЯХНО

вдова по бл. п. о. Макареві Михайліву.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 11-го січня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Fucillo & Warren, Manville, N.J.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 12-го січня з церкви св. Михаїла в Manville, N.J. о год. 11-ій ранку, а відтак на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
донька — ДАРІЯ з мужем АНДРІЄМ і сином АНДРІЙКОМ та
дальша родина в Україні і в Чехії.

Вічна їй пам'ять!

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК з глибоким жалем повідомляє Дирекцію ЗУАДК й усе українське громадянство, що 25-го грудня 1997 р. відійшла у вічність після тяжкої і довгої недуги

бл. п.

ПАВЛИНА РІЗНИК
з роду МИГАЛЬ

колишня секретарка ЗУАДК (1947-48) і визначна українська громадська діячка.

Павлина Різник народилася 1917 р. в Пенсильванії, за фахом журналістка й адміністраторка, абсольвент Гантерського коледжу. Була ентузіясткою допомогової праці ЗУАДК й жертвенною та визначною громадською діячкою у Філядельфії, Ню Йорку й на Фльориді, де й померла.

ПОХОРОННІ відправи відбулися 29-30-го грудня з церкви св. Андрія в Норт Порті, Фла., на цвинтар Меморіял Парк у Веніс.

Складаємо глибоке співчуття мужеві покійної Володимирові та всій родині.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 3-го січня 1998 р. на 85-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ПАРАСКЕВІЯ МАЦІБОРСЬКА
з роду ШЕВЧУК

ПОХОРОН відбувся 8-го січня 1998 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила у глибокому смутку:
дочок — МАРІЮ КІГІЧАК з мужем ІГОРЕМ
— ЛЯРИСУ
внуків — ТАРАСА з дружиною КРИСТЕН
— ДАНИЛА
правнука — ОЛЕКСАНДРА
сестру — ТЕКЛЮ
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

Родина щиро дякує знайомим і приятелям за участь в похоронних відправах і похороні, квіти, Служби Божі і датки на добродійні цілі.

Поєднання двох...

(Закінчення зі стор. 2)

Петро Сорока твердить, що лейтмотивом її прози є почуття самотности. Але з цим важко погодитись. Майже кожного разу у неї є співбесідник чи співмандрівник, іншої статі. Один раз це археолог, або напівбог, як у „Казці про Кукулкана", іноді самітник, а іноді такий же шукач долі й істини, як і сама письменниця. А іноді це просто адресат її „листів з дороги", теж чоловічого роду.

У критиків виникають зіставлення її творів з прозою інших авторів, адже авторці важливо сказати своє і про себе. Ось чому серед її читачів і поцінювачів бачимо такі імена учених і критиків, як Іван Фізер, Яр Славутич, Юрій Шерех, Роман Гром'як, Богдан Рубчак. В цьому пляні молодому автору критичного дослідження було на кого рівнятися і навіть посилатися в утвердження „справжности" творчого обличчя письменниці. Ось одне з таких спостережень:

„Коли читаєш її „Приречену плавбу", „Риби не співають в Ріо Капо", „Моя заколдована Анадолу", „Казку про Кукулкана", на згадку приходять Борхес і Кафка, Коцюбинський і Хвильовий, а особливо Альберт Камю. Його „Літо в Алжирі" найбільш співзвучне з усім, що увійшло до „Світла на воді" (Б. Рубчак, „Різні дороги Ліди Палій").

Безперечно, це романтичні подорожі, відкривання нового не лише в географії чи в історії, але й у власній душі. Щодо відгомону літературних імен, то крім Коцюбинського і Хвильового, більшість згаданих імен в силу відомих причин лишилися збоку у материкових письменників, а Ліда Палій у вільному світі прийняла їх у свій художній світ, але на тому не зупинилася, а виробила свої художні форми, свій стиль, свої жанрові різновиди, тому її нечисленні книги сприймаються як оригінальні відкриття.

П. Сорока прагне знайти провідне у творчості поетки: „Мені вже доводилось говорити, що Ліда Палій з числа тих небагатьох письменників, які не пишуть, а ніби малюють пером. Така вона в поезії, така і в прозі. Все у її письмі нагадує прадавні фрески, зачаровує зір і бентежить душу" (стор. 43).

Отже, підсумовує автор своє дослідження, творчість Ліди Палій цікаве і небуденне явище в українській літературі другої половини XX сторіччя... „Не викликає сумніву, що її оригінальна поезія та густа метафорична проза успішно подолають опірність часу і в кращих своїх зразках залишаться окрасою нашої літератури (стор. 64).

А ми б до цього додали, у зв'язку із виходом книжки „Без Вітчизни", що тепер у неї дві рідні сторони — батьківщина і прабатьківщина, і вони дарують їй нового читача, відкривають нові, ще небачені обрії і віщують нові подорожі у світ прекрасного.

У вступному розділі „Дорогами долі" П. Сорока представив Ліду Палій і в іншій іпостаті — як палку патріотку, громадського діяча, що сердечно вітала незалежність України, вкладає багато сил у її розбудову. Отже, письменниця у розквіті творчих сил, і як говориться в народі, „ще не вечір"! Щасти їй!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відзначили С. Коваленка, тренера УСК Ню Йорк

Згідно з листом голови Асоціяції футбольних суддів Ню Йорку Маріо Міоне до Президента Космополітальної Футбольної Ліги Ню Йорку Джана Кілбі, Стефан Коваленко, провідник і тренер футбольних дружин УСК, став лавреатом річної нагороди згаданої асоціяції за спортову поведінку. В цьому листі-повідомленні сказано: „Пан Коваленко продовж багатьох років служби, як футболіст, тренер і адміністратор дружин, виявив для футболу, який ми усі любимо, велику відданість і посвяту. Він завжди підтримував суддів, що проводили зустрічі його дружин, без уваги на виграні, чи програні змагання. Тому, що це наша друга з черги нагорода, ми сподіємося, що вона спонукає інших наслідувати відзначеного Коваленка — іти його слідами".

Нагороду святочно вручать Коваленкові на весняних Річних зборах Космополітальної Футбольної Ліґи напередодні весняної рунди футбольного сезону.

Повертають в Україну

Тренер Леонід Колтун.

Продовж останніх шести років ми багатократно відзначали масові переїзди українських футболістів і тренерів за кордон і особливо в Росію. Основною причиною цього лиха була фінансова скрута футбольних клюбів в Україні, які після розпаду СССР залишилися розгубленими та без фінансових засобів. Ними в часі існування імперії володіли футбольні чиновники в Москві, там вони й залишилися. Іншими причинами була ще „леґенда", мовляв у Росії це вид спорту на вищому рівні. Але вирішальним чинником можна було вважати русофільство більшості з 300 футболістів, які покинули незалежну Україну. Очевидно, значна кількість з цього числа футбольних еміґрантів — етнічні росіяни, і цим переїздом вони виявили свій патріотизм до Росії, що й зрозуміло. Йдеться, одначе про тих, українського роду, які здивували земляків не так своїм переїздом, як тим, що кращі з них футбольні таланти зреклися громадянства України, стали москалями і приносять футбольну славу Росії.

До тієї групи, між іншими, входять такі відомі таланти, як Юран, Оноппко, Цимбаляр, Тернавський, Никифоров, — вони включені до футбольної репрезентації Росії. З відомих тренерів з України в Росії працюють В. Прокопенко („Ротор" Волгоград), А. Бишовець і А. Колтун („Зеніт" Санкт-Петербурґ) і інші.

В останніх кількох роках український футбол поволі встає з колін. Ряд клюбів завдяки спонзорам встабілізували свої фінансові засоби. Краще почала працювати футбольна Федерація, створено Професійну Футбольну Ліґу. В 1997 році значно зріс престіж українського футболу на міжнародній арені, особливо після досить успішних виступів збірної України в кваліфікаційних іграх за вхід до фінальної рунди ігор за Чашу світу і чудових осягів київського „Динамо" в серіях ігор в Европейській Лізі Чемпіонів. Зникла раптом леґенда російських футбольних чиновників про вищість кляси російського футболу.

„Російському футболові за українським не поспіти"

Таке твердження недавно висловив згаданий вище український тренер Леонід Колтун. В цьому ж клюбі Ст. Петербурґа крім згаданих тренерів виступає шість футболістів з України — В. Лебідь, О. Свистунов, Ю. Вернидуб, Г. Попович, О. Горшков, К. Димарчук. Недавно появилися в пресі повідомлення про повернення Колтуна до Дніпропетровського „Дніпра" на позицію тренера. Колтун не єдиний поворотець в Україну. Згідно з вістками, почали повертатися ряд інших „блудних синів" українського футболу, які досі виступали в Москві, Волгограді, Санкт-Петербурзі і інших містах Росії. Деякі з них вже беруть участь у підготовці київського „Динамо", донецького „Шахтаря", дніпропетровського „Дніпра" і інших клюбів до весняної рунди футбольного сезону. Можливо, деяких побачимо в чвертьфінальних поєдинах київського „Динамо" з італійським „Ювентусом" 4-го і 18-го березня ц. р.

О. Твардовський

Різдвяні і Новорічні привіти для УСЦАК з України Національний Олімпійський Комітет України в Києві

Українська Спортова Централя
Америки і Канади.
Голові Управи Мирону Стебельському.

Вельмишановний пане Стебельський!

Національний Олімпійський Комітет України щиросердечно поздоровляє Вас, членів проводу УСЦАК з нагоди наступного Різдва Христового і Нового Року. Бажаємо Вам і членам УСЦАК веселих і радісних свят, добра і щастя, міцного здоров'я, нових звершень.

З Новим Роком!

З повагою, Президент
НОК України
Валерій Борзов.

Ректор ЛДІФК (Львів) віце-президент НОК України Мирослав Герцик

Шановний п. Стебельський!

З нагоди Нового Року і Різдва Христового бажаю Вам і Вашій родині, а також славному УСЦАК, якнайкращих успіхів. Щоб Бог дав Вам усім здоров'я, людське щастя і громадське визнання. В Новорічну і Різдвяні ночі будьмо разом і щоденно будьмо єдині!

Мирослав Герцик

„УСЦАК — Фонд Відродження Спорту в Україні" (Вплати від 1-го жовтня до 31-го грудня 1997 р.)

400 дол.: Василь Леканка; 200 дол.: Управа Товариства Українського Народного Дому в Лорейн, Огайо; 125 дол.: Дам'ян Кордуба; по 100 дол.: д-р Ярослав Рожанковський, Александер Крайчук, Наталія Кравчук (в сл. пам. д-ра Романа Кравчука); по 50 дол.: Андрій Сольчаник (в сл. пам'ять І. Чмоли), Любомир Ляміпіка, д-р Петро Матуля, Дам'ян Кордуба, д-р Орест Попович, Володимир Воловодюк, д-р Роман Слиж, Льонгин Старух, Ярослав і Лідія Черник, Литвин і Литвин; по 25 дол.: Богдан Поритко, д-р Богдан Шебунчак, Люба Лапичак-Лесько, Богдан Похмурський, Іванка і Іван Хамуляк; по 20 дол.: Орест Пітьо, Омелян Твардовський, д-р Юрій Крижанівський, І. Іванчук; по 15 дол.: Володимир Кізима (в сл. пам. Анни Твардовської), Віра Сендзік, Петро Велечко, д-р Юрій Стефанівський, Денис Стахів; по 10 дол.: Марія і Володимир Левицькі, Теодор Елиїв, М. Іванців, Дмитро Бобеляк, Іван В. Турянський, Ольга Смаль, Євген Остиславський, Ляриса Долинська; по 5 дол.: д-р Петро Грицак, В. Томко, М. Прядка, В. Гивель, Ст. Ґлют.

Всім шановним жертводавцям щира й вдячна подяка, а всім іншим пригадуємо, що Фонд Відродження Спорту в Україні далі діє і потребує Вашої допомоги. Спортовці в сьогоднішніх економічних умовах потребують нашої фінансової допомоги, тому просять не забувати їхніх потреб.

Управа УСЦАК

Ольга Страшенко

***

Я увійшла в твоє
життя,
як в джерело співоче,
і, наче сплакане дитя,
у нім омила очі.
Зневіра, дріб'язкове зло,
що в'їлися у тіло,—
усе потоком відпливло,
і... мовби освятилась.

Я увійшла в твоє
життя,
як в колисковий вирій,
перед твоїм
сонцелиттям
я з-під руки дивилась.
Замріяно свої літа
руками розгортаю,
немов волошки у житах,
надії я збираю.

Я увійшла в твоє
життя,
немов у пісню слово,
і стали барвами чуття,
і піснею — розмова.
О хвилі, житні колоски,
пісенне одкровення,
проникло на усі роки
твоє життя у мене!

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, 9-ГО СІЧНЯ, командир російської космічної станції „Мір" Анатолій Соловйов і авіяційний інженер Павел Віноґрадов успішно відбули свій черговий вихід у відкритий космос, який тривав усього тільки три години замість шістьох, як було первісно заплянувано. Офіційні чинники жодних пояснень покищо не дали, але експерт зі земного центру контролі сказав, що обидва космонавти просто закінчили швидше своє завдання. Під час свого ходу у відкритому космосі, вони успішно усунули оптичний контрольний пристрій американського виробництва, що був вмонтований в модуль у квітні 1987 року, а також перевірили зовнішній люк, який від 3-го листопада минулого року мав незначний витік.

ПІД ЧАС ВІДВІДИН У ТОКІО британського прем'єр-міністра Тоні Блейр, у понеділок, 12-го січня, Японія офіційно перепросила Британію за погане трактування полонених в часі Другої світової війни, як жест для злагіднення ситуації перед відвідинами Лондону японським імператором Акігітом. Принимаючи вибачення від японського уряду, прем'єр-міністер підкреслив, що „це є важливий крок вперед". Японія також обіцяла заплатити за однорічне навчання в Японії внукам колишніх британських полонених, а також на спілку оплатити відвідини ветеранів на місця, де відбувалися бої та на цвинтарі, де поховані їхні побратими. Т. Блейр зазначив, що ці кроки Японії поліпшать майбутні відносини між обидвома країнами, але не сказав, що це закінчує розв'язку цього спірного питання з далекої минувшини. У Лондоні Артур Тітерінґтон, голова Спілки уцілілих колишніх полонених у японських таборах праці, заявив, що ці кроки не є вистачальною компенсацією.

Прикордонникам...

(Закінчення зі стор. 1)

уже до кінця першого кварталу 1998 року до такої автоматизованої системи передбачається включити всі пункти пропуску Львівщини, а пізніше й інших областей. Згодом автоматичний зв'язок допоможе обмінюватися інформацією з Міністерством Закордонних Справ, Міністерством Внутрішніх Справ, Митною службою і навіть закордонними амбасадами. Автоматизація триватиме до 2005 року. Митники мріють про мініятюрний, розміром в книгу, сканнер, який можна буде використовувати в поїздах для зчитування всієї пашпортної інформації. Це полегшить пропуск через кордон і заощадить багато часу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 25-го СІЧНЯ, 1998 р.

Рочестер, Н.Й. Управа 217-го Відд. УНСоюзу повідомляє, що Річні загальні збори відбудуться о год. 1-ій по пол. у залі школи св. Йосафата. Просимо всіх членів прийти на збори. — прот. секретар.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"